

KNJIŽNIČARSKÉ NOVICE

Číslo 24, číslo 11/12

november/december 2014

ISSN 0353-9237

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Za knjižnico: Martina Rozman Salobir

Odgovorna urednica: Mojca Trtnik (e-pošta: mojca.trtnik@nuk.uni-lj.si)

Tehnični urednik: Jani Pečenko

Uredniški odbor: Tomaž Bešter, Janko Klasinc, Meta Kojc, Veronika Potočnik, Gorazd Vodeb, Damjana Vovk

Naslovnica: fotografija uredništvo KN

Naklada: 260 izvodov

Tisk: COLLEGIUM GRAPHICUM d.o.o. Ljubljana

Naročila in odpovedi tiskane in elektronske oblike Knjižničarskih novic: knjiznicarske.novice@nuk.uni-lj.si oz. tel. št. 01/2001-148

Naročnina za leto 2014: 50.00 EUR za tiskano obliko & 1 brezplačen dostop do elektronske oblike, 30.00 EUR za dostop do elektronske oblike

Spoštovane knjižničarke in knjižničarji, dragi bralci,

z dvojno številko zaključujemo enoletni cikel izhajanja *Knjižničarskih novic*. Ko pogledam na tokratno naslovnico, ki pravzaprav predstavlja vse številke letošnjega leta, se spomnim tudi na pot, ki sem jo prehodila skupaj z vami kot urednica *Knjižničarskih novic*. Čeprav se mi je pot nemalokrat zdela ovinkasta, strma in prepadna sem na njej večinoma uživala ter ob tem spoznavala stranske poti, ki so me pripeljale do čudovitih razgledov in novih pogledov. Vesela in hvaležna sem vsem, ki ste se na pot podali skupaj z mano. Hvala piscem prispevkov – vi ste tisti, ki ste pot tlakovali in jo porisali! Hvala bralcem – vi ste tisti, ki ste pot obarvali! Hvala vsem dobronamernim kritikom – vi ste tisti, ki ste pot pomagali zakrpati! In hvala moji uredniški ekipi – vi ste bili moja navigacija! Hvala tehničnemu uredniku Janiju Pečenku, ki je s svojimi ustvarjalnimi domislicami poskrbel, da pot nikoli ni bila dolgočasna. In ne nazadnje: hvala vsem, ki ste (kljub recesiji) ostali naši naročniki – vi ste naše gorivo!

V upanju, da se tudi na našem naslednjem potovanju čim večkrat srečamo, vas lepo pozdravljam,

Mojca Trtnik,
odgovorna urednica

KAZALO

Avtomatski sezname za pošiljanje odpisanega knjižničnega gradiva v NUK (v modulu COBISS3/Zaloga)	4
Poročilo z IFLINE satelitske konference	5
Konferenca VIVID 2014	7
14. okrogla miza o prostem dostopu do informacij: Prava korisnika i slobodan pristup	8
Knjižnica - Igrišče znanja in zabave	10
NUK v projektu partnerske mreže »Šola v oblaku«	11
Romski oddelek v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti	13
Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo predstavlja magistre in doktorje znanosti v letu 2014	13
Sprehod po Sarajevu in njegovih olimpijskih planotah	14
Nacionalna knjižnica Nove Zelandije: med čarobnostjo in demokratizacijo znanja	16
Predsednik republike sprejel vodji projekta Gratae posteritati	18
Sodelovanje med MKI in Pokrajinskim muzejem Koper	19
Obisk knjižnice	19
Odšel je Marjan Pertot (1935-2014)	20
Program izobraževanja NUK za leto 2015	21
Iz dnevnega tiska	22

Avtomatski sezname za pošiljanje odpisanega knjižničnega gradiva v NUK (v modulu COBISS3/Zaloga)

Knjižnice pošiljajo v Narodno in univerzitetno knjižnico (NUK) sezname v skladu z Navodili za izločanje in odpis knjižničnega gradiva. NUK preveri gradivo in pripravi izbor za:

- sloveniko, ki je še nima v zbirki oziroma arhivski izvod, če že ima postavitveni izvod;
- jugoslaviko do leta 1991, če ni prejel obveznega izvoda;
- nadomestilo izgubljenih, poškodovanih, založenih in več let izposojenih izvodov.

Nekaj gradiva, izdanega pred letom 1989, še vedno preverja v javnih katalogih in v posebnih zbirkah: kontinuirane vire, kartografsko, slikovno in glasbeno gradivo, drobne tiske in sivo literaturo ter reklamno gradivo (PKG – posebno knjižnično gradivo).

Knjižnice so začele redno pošiljati sezname po letu 2005. Število se je gibalo med 40.000 do skoraj 60.000 naslovov. Odpisano gradivo je bilo večinoma izdano po letu 1947 do konca osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko so začeli v NUK uporabljati sistem COBISS. Za to obdobje so v NUK pripravili retrospektivno konverzijo in jo zaradi velike količine možnih duplikatov shranili samo v lokalno bazo. Ker so za konverzijo uporabili sistematski katalog, je nekaj gradiva iz različnih vzrokov izpadlo iz konverzije. Zato je potrebno gradivo preveriti še v javnih abecedno imenskih katalogih.

Potreba po avtomatskem preverjanju se je pojavila, ko so knjižnice začele odpisovati gradivo iz devetdesetih let prejšnjega stoletja in novejšje, ki je že obdelano v sistemu COBISS. Oktobra 2011 so stekli pogovori med IZUM in NUK. NUK je specifikiral potrebe in do konca leta je nastajal program za avtomatsko preverjanje zapisov odpisanega gradiva z lokalno bazo NUK.

V začetku leta 2012 se je kot testna knjižnica priključila Mestna knjižnica Ljubljane (MKL), saj odpisuje veliko različnega knjižničnega gradiva iz različnih enot. Najprej je potekalo testiranje monografskega gradiva, v maju 2012 so poskusili definirati tudi iskalne parametre za primerjanje zapisov za kontinuirane vire. Tu se je bolj zapletlo, saj so nastajale težave pri različnem beleženju letnih publikacij, razlike pri vnašanju zaloge, ki imajo dvojno številčenje ali različno vpisovanje prilog. V NUK so ugotavljali, da je ostalo na koncu leta še vedno veliko pričakovanih števil, če tudi je bil letnik že zaključen in se novih števil ni več pričakovalo.

Septembra je IZUM napisal navodila za pripravo seznama odpisanega knjižničnega gradiva za knjižnice in preverjanje v NUK. Kadrovske težave pri preverjanju gradiva so za nekaj časa zaustavile program za preverjanje kontinuiranih virov. NUK je testiranje seznama za monografske publikacije razširil še na dve knjižnici: Osrednjo knjižnico Kranj in UKM.

V letu 2014 je NUK prejel 209 seznamov od tega 43 avtomatskih (20 %). Poleg že omenjenih knjižnic so pri testiranju sodelovale še splošne knjižnice iz Brežic, Kopra, Krškega, Maribora, Nove Gorice, Novega mesta, Pirana, Rogaške Slatine, Trbovelj, Trebnjega, Velenja in Žalca ter šolska knjižnica Prve gimnazije iz Maribora. Od 55.688 naslovov pregledanega odpisanega gradiva ga je bilo 6303 (11 %) z avtomatskih seznamov.

Najpogostejša napaka pri pošiljanju avtomatskega seznama odpisanega gradiva je bilo besedilo, ki je bilo vneseno direktno v elektronsko pošto in ne v priloženo v besedilno obliko datoteke (.txt). Program namreč deluje tako, da NUK preverja podatke iz datoteke v bazi COBIB.

Dobro sodelovanje vseh deležnikov je izboljšalo program, izločilo napake in decembra leta 2014 je IZUM dopolnil elektronski priročnik COBISS/Zaloga z navodili za pripravo seznama v sedemnajstem poglavju z naslovom Preverjanje in izbor izločenega gradiva. Knjižnice ponudijo NUK seznam ponujenega gradiva v izpisu Z-SEZ-12.

NUK pričakuje v letu 2015 od vseh knjižnic, ki že uporabljajo COBISS3, še več avtomatskih seznamov za odpisano gradivo, saj je preverjanje enostavnejše in veliko hitrejše.

Literatura:

1. Navodila za izločanje in odpis knjižničnega gradiva. (2012). Dostopno 4.2.2015 na spletnem mestu: <http://www.nuk.uni-lj.si/dokumenti/2012/Navodila%20za%20odpis.pdf>
2. Preverjanje in izbor izločenega gradiva (dec. 2014). V Cobiss3/Zaloga. Dostopno 4.2.2015 na spletnem mestu: <http://e-prirocniki.izum.si/EntryFormDesktopDefault.aspx?tabid=38&type=manual&manual=4> COBISS3 Zaloga_svn

Zahvaljujem se Zdenki Matjašič in Renati Habjanič (IZUM) ter Miri Jurišič (MKL) za prijazno sodelovanje pri pripravi in testiranju programa. Zahvala velja tudi vsem knjižničarkam, ki so sprejele izziv in poslale avtomatske sezname odpisanega gradiva.

Tereza Poličnik-Čermelj,
Narodna in univerzitetna knjižnica

Poročilo z IFLINE satelitske konference *Linked Data in Libraries: Let's make it happen!*

IFLINE sekcije po letnem, osrednjem kongresu, vedno organizirajo tudi eno ali večdnevno konferenco na ozko specializirano temo, vezano na tematiko glavne konference zato jih imenujejo "satelitske". Tokrat je Sekcija za informacijsko tehnologijo v sodelovanju s Specialno interesno skupino (SIG) za semantični splet organizirala celodnevno posvetovanje o uporabi semantičnih tehnologij in povezovanju odprtih podatkov (Linking Open Data – LOD)¹. Srečanje je potekalo 14. avgusta 2014 v Parizu, v francoski Nacionalni knjižnici (BnF).

Po obsežni digitalizaciji in gradnji digitaliziranih vsebin želijo knjižnice omogočiti svojim uporabnikom učinkovito iskanje in uporabo tovrstnih vsebin. Zato sodi semantično povezovanje, ki se izvaja s povezovanjem odprtih podatkov, med pomembnejše dejavnosti razvitih knjižnic. Knjižnice pri vzpostavitvi sistemov za objavo odprtih podatkov pogosto sodelujejo z raziskovalnimi inštitucijami, zato za semantično povezovanje objavljenih digitalnih vsebin uporabljajo že objavljene podatke (odprtodostopne predmetne oznake iz geslovnikov ali tezavrov, web of data). Večinoma se povezujejo tudi z bazo VIAF (<http://viaf.org/>) in ISNI (<http://www.isni.org/>).

Posvetovanje je bilo razdeljeno na dva tematska sklopa: v prvem so bile predstavljene izkušnje knjižnic pri povezovanju odprtih podatkov, v drugem pa izkušnje pri razvoju ontologij in uporabi obstoječih odprtodostopnih slovarjev.

V nadaljevanju so predstavljeni program, prispevki, videoposnetki in prosojnice s predavanj, ki so dosegljivi na: <http://ifla2014-satdata.bnf.fr/program.html>, prispevki pa tudi v repozitoriju IFLE (<http://library.ifla.org/>).

Valentine Charles, Antoine Isaac (Europeana Foundation) in **Nuno Freire** (Evropska knjižnica):

Povezovanje knjižnic v Evropski knjižnici in Europeani ([Linking Libraries in The European Library and Europeana](#)).

Europeana in Evropska knjižnica omogočata dostop do 200 milijonov bibliografskih zapisov, 600 digitalnih zbirk in 19 milijonov digitalnih objektov, ki jih hranijo evropske kulturne organizacije, in sicer: knjižnice, arhivi in muzeji. Pred leti so oblikovali model metapodatkov (EDM – Europeana data model), ki je postal osnova za izmenjavo metapodatkov med različnimi organizacijami ter za večjezični dostop do digitalnih vsebin. EDM podpira tudi strukturirano reprezentacijo konceptov v OAI-ORE, Dublin Core, SKOS, elemente v RDA in v drugih standardih, kar omogoča tudi uporabo načel semantičnega spleta, in je v skladu z vizijo povezovanja odprtih podatkov. Po drugi strani Evropska knjižnica podpira večino skupnih bibliografskih standardov evropskih knjižnic, in sicer: UNIMARC,

MARC21, MODS, METS, Dublin Core in druge, ki glede s stališča organizacije znanja ponujajo različne možnosti. V bibliografski bazi so predvsem zanimive predmetne oznake, ki so večinoma izvzete iz geslovnikov ali tezavrov; slednji so tudi objavljeni kot odprti spletni hierarhijsko organizirani slovarji. K večjezičnemu dostopu prispevajo tudi rezultati projekta MACS (Multilingual Access to Subjects), ki temelji na LCSH, RAMEAU in SWD. Bibliografski format MARC omogoča normalizacijo večjezičnih podatkov, predvsem tistih, ki niso v latinici. Za avtorske značnice uporabljajo bazo VIAF in ISNI.

Pri Europeani so začeli avtomatsko bogatiti obstoječe metapodatke s pomočjo zunanjih slovarjev in naborov metapodatkov, ki so objavljeni v odprtem dostopu. Trenutno je 7 milijonov objektov povezanih preko GeoNames, 144.000 objektov je povezanih preko DBpedije in 9,1 milijona objektov preko GEMET in DBpedije. Integracija metapodatkov Europeane in Evropske knjižnice omogoča večjezični dostop in hkrati ustvarjanje bogatih semantičnih povezav.

Agnès Simon, Sébastien Peyrard (BnF), **Vincent Michel** in **Adrien Di Mascio** (Logilab): **Skupaj smo zrasli: data.bnf.fr iz vidika Nacionalne knjižnice Francije in Logilab** ([We grew up together: data.bnf.fr from the BnF and Logilab perspectives](#)).

Pred tremi leti je Nacionalna knjižnica Francije (BnF), v sodelovanju s podjetjem Logilab, začela graditi spletno mesto <http://data.bnf.fr/en/>, na katerem so danes z licenco Creative Commons dostopni podatki, ki jih pridobivajo iz različnih katalogov in specializiranih podatkovnih baz BnF in tudi zunanjih baz, kot je npr. VIAF, DBpedia in drugih. Stran je vzbudila veliko zanimanje javnosti, in danes sodi med najbolj uspešne spletne storitve, ki jih ponuja knjižnica. Podatki, ki so organizirani v skladu z modelom FRBR, so prikazani v RDF ali JSON. Na spletni strani je z enim URLjem omogočen dostop do spletne strani v HTML, RDF ali JSON. Namen spletne storitve ni le omogočanje izvoza podatkov, ampak predvsem pomoč pri gradnji spletnih strani s semantičnimi tehnologijami, ki bodo uporabnikom omogočale lažje iskanje in jih bodo navajali kot vir informacij.

Spletna stran je bila zgrajena s pomočjo odportokodnega programa CubicWeb. V ozadju je relacijska baza v SQL, ki predstavlja vozlišče različnih formatov (RDF/JSON/CSV/HTML). Uporablja lastni model metapodatkov, ki omogoča enostavno spremembo ali izmenjavo ontologij. Podatki so organizirani v tri skupine, in sicer: avtorji, ki so povezani z VIAF, BDpedijo itd., teme, kjer so predmetne oznake povezali z URI iz RAMEOU, LCSH, Geonames, BDpedijo itd., in dela. Za vključitev v skupno bazo skrbi uredniška skupina, ki vsake 3 ali 4 mesece izda novo verzijo podatkov. Več o razvoju storitve na URL: http://ifla2014-satdata.bnf.fr/pdf/iflald2014_submission_Simon_DiMascio_Michel_Peyrard.pdf

¹ Odlična predstavitev LOD (povezovanje odprtih podatkov) je predstavljena v videoposnetkih na URL: <http://vimeo.com/36752317> in <http://www.youtube.com/watch?v=fWfEYcnk8Z8>

Tadahiko Oshiba in **Kazuo Takehana** (Nacionalna knjižnica Japonske): **Normativna baza Nacionalne knjižnice Japonske v obliki povezanih podatkov** ([Web NDL Authorities: Authority Data of the National Diet Library, Japan, as Linked Data](#)).

V nacionalni knjižnici Japonske vzdržujejo normativno bazo avtorjev, korporacij, naslovov del in zemljepisnih imen. Baza predmetnih oznak National Diet Library Subject Headings (NDLSH) je bila objavljena na spletu leta 2010, dve leti pozneje pa je knjižnica omogočila skupno točko dostopa do normativnih podatkov. Temelj NDLSH je podatkovni model SKOS (Simple Knowledge Organization System), ki je osnova za semantična povezovanja. Vsak podatek v NDLSH ima svoj URI in se lahko naloži v treh različnih formatih zapisa, in sicer RDF/XML, RDF/Turtle in JSON. NDLSH je kompatibilen tudi s SPARQL. Predmetne oznake imajo grafično predstavitev v NDLSH strukturi tezavra in navedena je tudi povezava z Wikipedijo in LCSH. Podatki normativne baze avtorskih oznak so povezani z Virtual International Authority File (VIAF). Storitev je dostopna na URL: <http://id.ndl.go.jp/auth/ndla>.

V nadaljevanju so sledili prispevki, v katerih so bil predstavljene izkušnje pri ustvarjanju, vzdrževanju in uporabi tehnologij in slovarjev za povezovanje podatkov. Vzporedno so bile organizirane delavnice za začetnike na operativni in strateški ravni pri uporabi teh semantičnih tehnologij.

Lukas Koster (Knjižnica Univerze v Amsterdamu, Nizozemska) in **Rurik Greenall** (Norveška Univerza za znanost in tehnologijo) v prispevku z naslovom [An unbroken chain: approaches to implementing Linked Open Data in libraries; comparing local, open source, collaborative and commercial systems](#) opozarjata, da morajo knjižnice, če želijo ohraniti pomen v svojem okolju delovanja, maksimalno izkoristiti spletne tehnologije. To jim omogoča tudi povezovanje odprtih podatkov. Avtorja v svojem prispevku primerjata različne metode uporabe odprtih podatkov in njihovo povezovanje z uporabo prostodostopnih odprtokodnih ter komercialnih orodij.

Antoine Courtin (Labex »Past in the present«) in **Jean-Luc Minel** (Univerza v Parizu Ouest Nanterre - La Défense): v prispevku [Methodological Proposals for Designing Federative Platforms in Cultural Linked Open Data: the example of MoDRef](#) predstavljata Labexov projekt »Preteklost v sedanjosti«, namenjen vzpostavitvi vsebinske, tehnične in organizacijske interoperabilnosti med sistemi, ki temeljijo na različnih orodjih semantičnega spleta.

Pierre Boudigues, **Joëlle Aernoudt**, **Stéphane Bizeul** (Electre) in **Gautier Poupeau** (Antidot) v prispevku **Internal and external interoperability of books metadata using work concept and semantic web technologies** predstavljajo problematiko e-knjig z vidika publicistične dejavnosti ter upravljanja z različnimi vrstami metapodatkov, kot so metapodatki o ciljni publiki, kritikah, vsebini, avtorju itd. Ker se ti metapodatki ustvarjajo v različnem časovnem zaporedju, je zelo pomembno, da so zagotovljene ustrezne povezave, kar omogočajo tehnologije semantičnega spleta.

Ray Denenberg, **Rebecca Guenther** (Kongresna knjižnica, ZDA), **Myung-Ja Han** (Univerza Illinois, ZDA), **Jeff Mixter** (OCLC), **Amy L. Nurnberger**, **Melanie Wacker**, **Kathryn Pope** (Univerza Columbia) in **Brian Luna Lucero** (Center for Digital Research and Scholarship) so v prispevku **Making MODS to Linked Open Data: A Collaborative Effort for Developing MODS/RDF** predstavili projekt prilagajanja formata zapisa MODS (Metadata Object Description Schema) za povezovanje odprtih podatkov (MODS/XML >MODS/RDF). Skupina je izdelala orodje XSLT za avtomatsko pretvorbo v druge formate (HTML, PDF...). Rezultati so dostopni na URL: (<https://github.com/blunalucero/MODS-RDF>).

Marko Knepper (Univerzitetna knjižnica Frankfurt, Nemčija) in **Valentine Charles** (Europeana Foundation) v prispevku **Making library Linked Data using the Europeana Data Model** predstavljata novejši razvoj v Europeani na področju povezovanja podatkov. Podatkovni model daje različne možnosti povezovanja, saj uporablja iste standarde kot skupnost semantičnega spleta, kot so npr. Resource Description Framework (RDF), OAI Object Reuse and Exchange (ORE) in imenski prostori Dublin Core.

Diane Hillmann, **Jon Phipps** (Metadata Management Associates LLC) in **Gordon Dunsire** (neodvisni svetovalec) v prispevku [Versioning Vocabularies in a Linked Data World](#) obravnavajo upravljanje s slovarji odprtih podatkov, ki so osnova za povezovanje digitalnih vsebin. Spremembe v le-teh, in objava novih izdaj, lahko vplivajo na obstoječe povezave. Dokler so bili ti slovarji upravljani centralizirano, ni bilo težav. Ker pa pri njihovem vzdrževanju sodelujejo različne raziskovalne in druge organizacije izven knjižnic, ki nimajo izkušenj pri strukturiranih podatkih, je potrebno za njihovo vzdrževanje poiskati nove rešitve.

Mirna Willer (Univerza v Zadarju, Hrvaška) in **Leonardo Jelenković** (UNIBIS) v prispevku **From UNIMARC bibliographic and authority record to Linked Open Data** opisujeta raziskavo v zvezi z objavo bibliografskih in normativnih podatkov v zapisih CROLIST kot odprtimi podatki. Navajata tri možne metode:

- preslikovanje (mapping) normativnih in bibliografskih zapisov, ustvarjenih v UNIMARC, v že objavljene slovarje (npr. Dublin Core, ISBD, Bibo, Foaf, itd.);
- preslikovanje (mapping) podatkov v imenski prostor UNIMARC vzporedno s slovarji, ki imajo že objavljene imenske prostore (ISBD, DC, Bibo, MADS, RDA, EDM, DNB, gnd, ...) in so pomembni za bibliografske in normativne podatke;
- preslikovanje (mapping) podatkov v le en imenski prostor in pustiti, da drugi sistemi opravijo povezovanje.

Pri prvi možnosti obstaja nevarnost, da se izgubi bogastvo zapisa v UNIMARC, pri tretji pa smo prepuščeni drugim. Zato avtorja menita, da je najboljša druga rešitev, ki jo tudi sicer izvajajo v okviru normativne vzajemne baze hrvaškega kataloga CROLIST.

S semantičnimi tehnologijami pridobivajo knjižnice pomembno vlogo pri upravljanju s strukturiranimi podatki in pri učinkovitem iskanju po informacijskih virih. Nekatera komercialna podjetja, kot je OCLC, se zavedajo pomena obvladovanja tega prostora in zato ponujajo 'brezplačno' posredovanje in pomoč knjižnicam. Knjižnice, ki sprejmejo to 'posredovanje', jim pomagajo graditi svojevrstni monopol in se ne zavedajo, da tako postajajo odvisne od teh podjetij, kar jih bo v prihodnosti veliko stalo.

Slika 1: Od leve k desni: Melanie Wacker, Lars Swenson (moderator in tajnik Sekcije za IT), Marko Knepper, Gordon Dunsier in Mirna Willer

Alenka Kavčič-Čolić,
Narodna in univerzitetna knjižnica

Konferenca VIVID 2014

10. oktobra 2014 se je, v sklopu multikonference Informacijska družba, zaključila že 17. konferenca Vzgoja in izobraževanje v informacijski družbi (VIVID). Konferenca, ki jo organizirata Fakulteta za organizacijske vede Kranj in Institut Jožef Stefan s soorganizatorji (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije, Zavod RS za šolstvo, Fakulteta za računalništvo in informatiko, Arnes, Slovensko društvo Informatika, Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja, Center za poklicno izobraževanje, Sekcija učiteljev računalništva in informatike pri ACM Slovenija), se je odvijala v prostorih Instituta Jožef Stefan v Ljubljani (Jamova c. 39). Tudi tokrat je bila konferenca namenjena proučevanju novih načinov dela v vzgojno-izobraževalnem procesu, ki se dopolnjujejo in izboljšujejo tudi zaradi novih pristopov in informacijsko-komunikacijske tehnologije. Namenjena je vsem zaposlenim v vzgoji in izobraževanju (osnovne, srednje in druge šole) ter širše (ostalim zainteresiranim, ki se ukvarjajo ali pri delu srečujejo s pedagoškimi dejavnostmi) in za udeležence ni kotizacije.

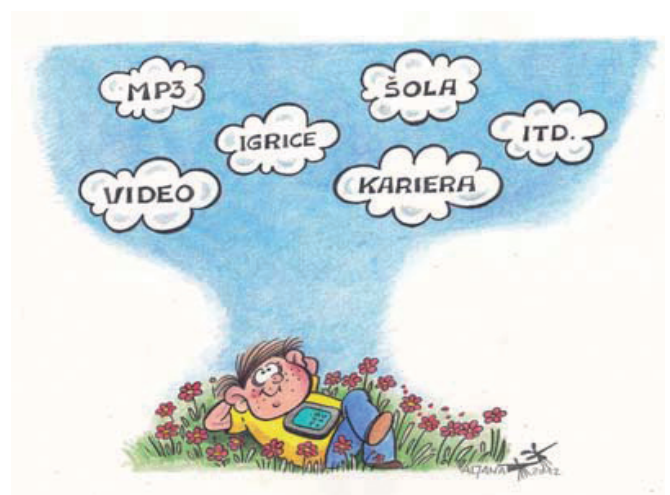
Razpisane teme so bile razdeljene po sklopih oziroma sekcijah, znotraj katerih so se odvijala predavanja. Sekcije so potekale hkrati v več različnih dvoranah. V prvih jutranjih in vzporednih sekcijah sta bili med predavatelji tudi dve šolski knjižničarki in sicer Mateja Drnovšek (OŠ Polje) s prispevkom Formativno spremljanje učenčevega napredka s pomočjo e-listovnika ter Urša Bajda (OŠ Radeče in OŠ Tončke Čeč Trbovlje) s prispevkom Raba informacijske komunikacijske tehnologije pri debatnem klubu v šolski knjižnici.

Uvodnim predavanjem je sledila uradna otvoritev multikonference in podelitev nagrad. Za tem so se zvrstila vabljenja predavanja:

- Vpliv razvoja informacijske tehnologije na rast dijaških startupov (Jaka Blažon).
- Preseganje vrzeli za nove digitalne zaposlitve (Simona Kralj Zatler, Andrej Brodnik, Borut Čampelj).
- Kaj naj razvija vzgojno-izobraževalni proces za potrebe gospodarstva (Matjaž Čadež).
- Computer science for all in England (Miles Berry).

Vabljenim predavanjem je sledila okrogla miza »Programiranje kot veščina za življenje«, kjer so razpravljavci prišli do zanimivih ugotovitev in iztočnic za prihodnje delo. Sledila so še zaključna predavanja znotraj treh sekcij, ki so potekala sočasno.

Več let že šolski knjižničarji aktivno sodelujemo na tej konferenci, saj nam omogoča predstavitev našega dela, vpetosti v procese matičnih zavodov in hkrati pridobimo nove izkušnje, ideje ter se družimo in medsebojno spodbujamo za nadaljnje delo in sodelovanje. Program in več informacij o konferenci je dostopnih na spletni strani: <http://vivid.fov.uni-mb.si/>.

Slika 1: Konferenca VIVID (vir: <http://fov.uni-mb.si/index.php?t=news&id=504&l=sl>)

Gregor Škrlič,
Osnovna šola Prule, Ljubljana

14. okrogla miza o prostem dostopu do informacij: *Prava korisnika i slobodan pristup* Zagreb, 10. 12. 2014

Komisija za prosti dostop do informacij in svobodo izražanja hrvatskega knjižničarskega društva in Odjelka za bibliotekarstvo in informacijske znanosti Filozofske fakultete v Zagrebu od leta 2001 v počastitev mednarodnega dneva človekovih pravic redno vsako leto 10. decembra organizirata okroglo mizo o prostem dostopu do informacij. Vsaka okrogla miza je posvečena določeni temi v zvezi z varnostjo prostega dostopa do informacij in svobode izražanja v knjižnicah, s ciljem opozoriti na ovire pri prostem dostopu in na načine za njihovo premagovanje.

Doslej so bile okrogle mize posvečene zagotavljanju dostopa do informacij iz kulture, uradnih informacij, informacij za posebne skupine uporabnikov, informacij za člane akademske skupnosti in vseživljenjsko učenje, poklicni etiki za knjižničarje in družbenim etičnim standardom, prostemu dostopu do informacij in intelektualni lastnini, pravici mladih do osebnega razvoja, knjižnicam kot javnemu prostoru, vplivu svetovne krize na knjižnice in prosti dostop, knjižnicam v družbi znanja, socialnim omrežjem in knjižnicam, e-knjigam v knjižnicah in pravicah uporabnikov v digitalni družbi. Na zaključku vsake okrogle mize so bili sprejeti sklepi in opozorila na pomen knjižnic za razvoj družbe v skladu z načeli razvojne politike, trajnostnega razvoja in socialne vključenosti v okviru razvojnih prioritet Hrvaške.

Knjižnice so nepogrešljive, vendar ne dovolj priznan člen v verigi akterjev, katerih cilj je olajšati dostopnost informacij državljanom in podati celovite informacije. To je bila osrednja tema 14. okrogle mize na temo prostega dostopa do informacij ob mednarodnem dnevu človekovih pravic, 10. decembra 2014 v Zagrebu v Muzeju Mimara.

Program 14. okrogle mize

I. Ljudska prava i osobno dostojanstvo

O pravima knjižničnih korisnika, Aleksandra Horvat, Hrvatsko knjižničarsko društvo

Narodne knjižnice kao zastupnici prava građana na slobodan pristup informacijama, Vesna Crnogorac, Bibliotekarsko društvo Srbije

Uspješna komunikacija knjižnica i korisnika u široj javnosti, Davorka Pšenica, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Strategija razvoja knjižnica za nacionalne manjine: prava korisnika na slobodan pristup informacijama, Katarina Todorčević Hlača, Knjižnice grada Zagreba,

Središnja knjižnica Rusina i Ukrajinaca

II. Knjižnice kao mjesta javnog pristupa internetu

Knjižnice kao mjesta javnog pristupa internetu: što to znači za visokoškolske knjižnice? Edita Bačić, Knjižnica Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu

Korisnici interneta u slovenskim narodnim knjižnicama, Karmen Erjavec, Odsjek za komunikologiju, Fakultet društvenih znanosti Sveučilišta u Ljubljani

Internet, djeca i mladi: što narodne knjižnice trebaju, mogu i čine? Alica Kolarić, Gradska knjižnica Rijeka, Alka Stropnik, Knjižnice grada Zagreba (već dostupno na <http://www.hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/252/>).

Dr. Alka Horvat, upokojena profesorica, članica Hrvatskega knjižničarskega društva je spregovorila o dobri tehnološki opremljenosti knjižnic kot predpogoju, da uporabniki lahko prosto dostopajo do informacij. Knjižničarji pa morajo dobro poznati vse zakonske predpise, pravila licenc, etični kodeks knjižničarjev, razne resolucije OZN, smernice IFLE ... in pravila uporabe interneta zapisati v svoj poslovnik².

»Nismo še uradno sodelovali z uradom informacijskega pooblaščenca, vendar smo pripravljene sodelovati, saj dobro vemo, kaj državljani potrebujejo, smo opremljene in vemo, kako pripraviti in oblikovati podatke,« je dejala **Davorka Pšenica** iz Komisije za prosti dostop do informacij in svobodo izražanja hrvatskega knjižničarskega društva. Verjame, da knjižnice niso priznane kot partnerji v izboljšanju pogojev za dostop do informacij in brez katerih ni možne demokratizacije družbe. Na to je v svojem referatu opozorila **Vesna Crnogorac** iz Srbije in opozorila še na družbeno funkcijo knjižnic poleg že priznane izobraževalne in kulturne funkcije. Ravno sodelovanje oz. krepitev sodelovanja z uradom informacijskega pooblaščenca bi bil le eden od dodatnih ukrepov, ki bi knjižnicam dal dodaten pomen in knjižničarji bi bili državljanom v pomoč pri iskanju svojih državljskih pravic pri svobodnem dostopu do informacij.

Izpostavljena je bila tudi ideja o tako imenovani poslovnici knjižnic - knjižnici za podjetja/podjetnike/podporo podjetjem/gospodarski dejavnosti po vzoru nekaterih tujih praks. Tako bi bila knjižnica tudi točka, ki bi državljanom omogočila dostop do znanja v zvezi z dejavnostmi, za katere obstaja potreba na trgu, za mala in srednje velika podjetja.

¹ Hrvatsko knjižničarsko društvo je prevedlo tudi že IFLA Internet Manifesto 2014: Ensuring openness and transparency in library and information services (dostopen na <http://www.ifla.org/node/9237>) in v hrv. IFLA- Manifest o internetu na spletni strani http://www.hkdrustvo.hr/hr/obavijesti/odabrana_novost/687/?target=).

Katarina Todorčev Hlača, Knjižnice grada Zagreba, Središnja knjižnica Rusina i Ukrajinaca je predstavila razvojne strategije knjižnice za narodne manjšine in pravice uporabnikov za dostop do informacij, kjer se pojavi problem dostopa tako do informacij, gradiva kot do kataloga knjižnice tako zaradi jezika kot pisave.

Še slabše razmere, kot v splošnih knjižnicah, so na fakultetah in šolah je izpostavila **Edita Bačić** iz *Knjižnice Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu* z naslovom »Knjižnice kao mjesta javnog pristupa internetu: što to znači za visokoškolske knjižnice?« Poudarila je, kakšen pomen ima v akademski sferi strokovnost in akademska angažiranost knjižničarjev.

Raziskavo z naslovom »Uporabniki interneta v slovenskih splošnih knjižnicah« je naredila **Karmen Erjavec** z Oddelka za komunikologijo, Fakultete za družbene vede, Ljubljana.

Zagotavljanje javnega dostopa do interneta je razumljeno kot ključno sredstvo za izgradnjo pravične informacijske družbe. Splošne knjižnice so pomemben prostor za dostop do interneta, podporniki in izvajalci javnega dostopa do interneta. Pridobitev osnovnih informacij o demografiji, načinu in vrsti uporabe interneta ter zadovoljstvu z dostopom do interneta v splošnih knjižnicah lahko ponudi politiki javnega dostopa do interneta in prihodnjemu načrtovanju javne rabe interneta v splošnih knjižnicah pomembne informacije. Da bi proučili značilnosti in rabe interneta, so v slovenskih splošnih knjižnicah anketirali 178 uporabnikov interneta. Anketa je bila izvedena v tednu od 7. aprila 2014 dalje. Študija je pokazala, da je največja skupina anketirancev starih od 55 do 64 let (32 %), ki ji sledi skupina anketirancev od 25 do 39 let (28,6 %). Starejši uporabniki (65+) so nesorazmerno malo reprezentirani. Moških uporabnikov (54 %) je malce več kot ženskih (46 %). 89,4 % anketirancev je poročalo, da prejema manj kot 550 evrov na mesec. Dostop do interneta v splošnih knjižnicah pritegne uporabnike z nižjimi dohodki in/ali ljudi, ki niso poklicno dejavni (brezposelni in upokojeanci). Pošiljanje elektronske pošte je najpogostejša dejavnost na internetu, toda anketiranci izvajajo različne dejavnosti. Študija je tudi pokazala, da uporabniki niso niti zadovoljni niti nezadovoljni s kakovostjo in zmožljivostjo internetnih storitev v slovenskih splošnih knjižnicah.

»Internet, djeca i mladi: što narodne knjižnice trebaju, mogu i čine?« **Alica Kolarić**, Gradska knjižnica Rijeka in **Alka Stropnik**, *Knjižnice grada Zagreba* sta opozorili na težave, ki se v knjižnicah pojavljajo pri uporabi interneta z mladimi uporabniki. Ti so predvsem nekritični pri uporabi, zato si knjižničarji prizadevajo z ustvarjanjem kvalitetnih in privlačnih vsebin na svojih spletnih straneh. Pojavlja se tudi problematika, do kje ima knjižničar pravico posegati v dostop do informacij pri mladih uporabnikih, hkrati pa na pomen Konvencije o otrokovih pravicah in varstva otrok in mladine pred zlorabami na internetu ter priporočil IFLA in Evropske unije o uporabi interneta za

otroke in mladino. Prevladalo pa je mnenje, da ima največji pomen informacijsko opismenjevanje otrok in mladine v sodelovanju splošnih in šolskih knjižnic ter učiteljev in staršev.

Na okrogli mizi je bilo sklenjeno, da je potrebno, da so knjižnice prepoznane kot mesto prostega dostopa do interneta in da se pravice uporabnikov vključi v zakonodajo. Podatke, ki jih hranijo knjižnice, pa je potrebno preoblikovati v vsebinsko koristne informacije. Za zaključek pa sta **Tea Grašić-Kvesić** iz *Knjižnice grada Zagreba* in **Ivana Hebrang Grgić** iz Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu predstavili Zbornik referatov 13. in 14. okrogle mize. Novost v izdajanju zbornika je v tem, da je prvič izšel hkrati s posvetom in da je s to številko zbornik vključen v bazo Academic Search Premier EBSCOhosta.

V zborniku so poleg referatov objavljeni tudi vsi materiali posveta (povzetki, podatki o referentih, program, podatki o programskem in organizacijskem odboru).

Sklepi 14. okrogle mize

Po posvetu je programski odbor v sestavi Editi Bačić, Vesne Crnogorac, Tea Grašić Kvesić, Ivana Hebrang Grgić, Dunja Holcer Aleksandra Horvat in Milena Bon oblikoval sklepe 14. okrogle mize ter sprejel predlog teme za 15. okroglo mizo.

1. Knjižnice, kot zastopnice pravic državljanov do prostega dostopa do informacij, morajo uporabnikom zagotoviti najrazvitejšo informacijsko in komunikacijsko tehnologijo. V knjižnicah, še posebej splošnih, je potrebno na nacionalni ravni spodbujati reševanje temeljnih problemov informacijsko-komunikacijske infrastrukture in dostopa do svetovnega spleta.

2. Knjižničarska stroka mora slediti in se pravočasno odzivati na oblikovanje in sprejemanje zakonodaje, ki se nanaša tako na ohranjanje že priznanih človekovih pravic (svoboda govora, pravica do zasebnosti in varnosti), kakor tudi na uveljavitev novih državljan-skih pravic, kot je npr. pravica dostopa do interneta. Knjižničarji morajo biti uporabnikom v pomoč pri razumevanju posameznih vidikov sodobne digitalne družbe in v času javnih razprav ob sprejemanju relevantne zakonodaje argumentirano zastopati njihove pravice.

3. Knjižnice lahko pomagajo pri uresničevanju pravice dostopa do informacij javnih oblasti z izobraževanjem uporabnikov v kompetentne državljane. S skupnimi projekti knjižnic in organov javnih oblasti bi poenostavili in tako izboljšali komunikacijo med državljani in javno upravo ter povečali uporabo elektronskih storitev, ki jih javna uprava, od lokalne samouprave do državnih institucij, preko spletnih strani omogoča državljanom, s čimer bi tudi povečali transparentnost delovanja javnega sektorja.

4. Knjižnice imajo pomembno vlogo pri informacijskem opismenjevanju mladih uporabnikov. Knjižničarji so poleg družine in izobraževalnih ustanov odgovorni za varen dostop do interneta in varovanje zasebnosti otrok in mladine.

5. Informacijska pismenost bi morala postati obvezen del osnovno- in srednješolskega kurikuluma, v pripravo programov pa bi morale biti vključene tako šolske kot splošne knjižnice.

15. okrogla miza 10. 12. 2015: Knjižnice in trajnostni razvoj

V letu 2014 je mednarodna zveza knjižničarskih združenj - IFLA sprejela *Izjavo o knjižnicah in trajnostnem razvoju* (ang. IFLA Statement on Libraries and Development - dostopno na <http://www.ifla.org/publications/ifla-statement-on-libraries-and-development> in prevod v hrv. IFLA *Izjava o knjižnicama i razvitku* (http://www.hkdrustvo.hr/hr/obavijesti/lista_novosti/50//), v kateri je poudarjena edinstvena vloga knjižnic kot razvojnih partnerjev družbe, prav tako pa v navedenem dokumentu pozivajo vse udeležence v družbi, da prepoznajo in priznajo knjižnice po vsem svetu kot verodostojne ustanove, ki lahko podpirajo izvajanje programov trajnostnega razvoja in so lahko partnerji za izvajanje smernic za razvoj sveta po letu 2015, ki jih planira pripraviti OZN.

Iflina Izjava o trajnostnem razvoju govori tudi, da se knjižnice vključujejo v družbo in kulturo, da ahko pomagajo ljudem pri komuniciranju z javnimi ustanovami, od katerih rabijo usluge. Vendar pa bi lahko odprle vrata tudi za delovanje državljanov in pomoč za uporabo e-storitev države - storitev e-uprave ... Knjižnice učinkovito delajo z različnimi skupinami uporabnikov v različnih situacijah. Izvajajo programe in zagotavljajo storitve skupaj z lokalno in državno upravo, družbenimi skupinami, fundacijami, finančerji ter z zasebnimi in javnimi podjetji.

Na podlagi pričujoče izjave je bil predlagan tudi naslov 15. jubilejne okrogle mize 10. decembra 2015: *Knjižnice in trajnostni razvoj*.

Milena Bon,
Narodna in univerzitetna knjižnica

10. STROKOVNO SREČANJE Z MEDNARODNO UDELEŽBO

KNJIŽNICA - IGRIŠČE ZNANJA IN ZABAVE

Na mladih svet stoji

Gradsko knjižnica »Ivan Goran Kovačić«, Karlovec, 2. in 3. oktober 2014

Letošnje že 10. strokovno posvetovanje z mednarodno udeležbo Knjižnica – igrišče znanja in zabave v organizaciji Gradske knjižnice Ivan Goran Kovačić iz Karlovca in Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto je minilo v znamenju dela splošnih knjižnic z mladimi.

Slika 1: Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

Pri planiranju teme strokovnega posvetovanja so organizatorji sledili problematiki usklajevanja poklicnega in družinskega življenja, ki je aktualna v Evropi in kateri je posvečeno tudi evropsko leto. Povabljeni strokovnjaki s področja bibliotekarskih znanosti, pedagogike in sociologije iz Slovenije in Hrvaške so v karlovški knjižnici dva dni namreč razpravljali na temo z naslovom »*Na mladih svet stoji*«. Vsak s svojega vidika so se spraševali, v kolikšni meri lahko knjižnica vpliva na mlade, da aktivno sodelujejo pri oblikovanju družbe, kako jim lahko pomaga k bolj polnemu in uspešnemu življenju ter s kakšnimi programi lahko knjižnice uspešno ozaveščajo posameznike k boljšemu usklajevanju zasebnih in poklicnih obveznosti. Knjižnice z vsebinami in načinom delovanja lahko pomagajo mladim generacijam osmišljevati njihovo vsakdanje življenje.

Slika 2: Konferenca »Na mladih svet stoji«.

V uvodnem teoretskem sklopu predavanj so predavatelji predstavili teoretični okvir letošnje teme in prikazali trenutno stanje tako mladega prebivalstva kot tudi družinskih razmer na Hrvaškem in v Sloveniji. Uvodna predavateljica dr. Marina Tavčar Krajnc iz Filozofske fakultete Univerze v Mariboru, je izpostavila študijo Mladi v Sloveniji 2013, ki kaže da mladi svoja življenja usmerjajo med dvema vedno bolj različnima svetovoma: med sorazmerno varnim in prijaznim svetom družine in šole na eni strani ter vedno bolj neprijaznim in tveganim svetom dela na drugi strani.

Slika 3: Konferenca »Na mladih svet stoji«.

Primeri dobrih praks pa so dokaz, da je dejavnost knjižnic na področju dela z mladimi in družinami izredno pestra in kvalitetna. Kot npr. avtorski projekt Knjižne POPslastice: projekt spodbujanja bralne kulture mladih, ki ga že četrto leto uspešno izvaja Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto.

Knjižnica je namreč prostor, ki zagotavlja kvalitetne storitve s področja spodbujanja bralne kulture in bralne pismenosti med otroci in mladimi ter vseživljenjskega učenja posameznika.

Slika 3: Konferenca »Na mladih svet stoji«.

Janja Gazvoda,
Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

NUK v projektu partnerske mreže »Šola v oblaku«

NUK je od 1. 1. 2014 partner v triletnem projektu partnerske mreže Šola v oblaku (School on the Cloud, SoC). Cilj mreže je raziskati nove dinamične načine izobraževanja, ki jih omogoča računalništvo v oblaku. Mrežo sestavlja 57 partnerjev iz 18 evropskih držav in vključuje 10 šol, 21 univerz, nevladne organizacije, državne organe, raziskovalne centre, združenja in ponudnike izobraževanja za odrasle ter IKT-podjetja. NUK je edini predstavnik knjižničarske dejavnosti. Mrežo financira Evropska komisija v programu Vseživljenjsko učenje (Lifelong Learning Programme), Ključna aktivnost 3 – IKT mreže. Skupino koordinatorjev »Šole v oblaku« sestavljajo: Doukas School (Grčija), Innovative Learning Network Ltd. (Velika Britanija), Evropsko združenje geografov EUROGEO (Belgija), GO! Izobraževanje flamske skupnosti (Belgija) in Univerza v Gentu (Belgija).

Za oblikovanje partnerske mreže so bile ključne tri mednarodne aktivnosti, v katere so bili vključeni koordinatorji in nekateri partnerji: projekt Digitalna-Zemlja.eu (The Digital-Earth.eu Comenius Multilateral Network), CEDEFOP – European Centre for the Development of Vocational Training, študijski obisk in srečanje ključnih partnerjev novembra 2012 v Doukas School v Atenah. Projekt mreže Digitalna-Zemlja.eu (2010-2013) je spodbujal inovacije in najboljše prakse pri uvajanju uporabe geo-medijev kot digitalnega učnega okolja za šolsko učenje in poučevanje. Strokovnjaki s področja IKT v izobraževanju so bili na študijskem obisku CEDEFOP aprila 2012 v Cordobi. Mreženje na srečanju je spodbudilo nastanek osrednje skupine partnerjev Šole v oblaku. Na srečanju ključnih partnerjev novembra 2012 v Doukas School v Atenah so bili razjasnjeni osnovni cilji, izdelki in vprašanja, ki jih projekt obravnava.

Cilji partnerske mreže Šola v oblaku so: raziskave in objava pregleda stanja na področju inovativnih načinov izobraževanja, ki jih omogoča računalništvo v oblaku; preizkusi pedagoških pristopov; izdelava navodil za učitelje in izobraževalce učiteljev; vzpostavitev štirih delovnih skupin za področja upravljanja, poučevanja, učenja in digitalne prihodnosti, ki temelji na računalništvu v oblaku; oblikovanje spletne strani Šole v oblaku, ki omogoča dostop do pripravljenih gradiv in raziskovalnih poročil, spletne skupnosti in virov ter desiminacija rezultatov projekta z namenom, da bi se širila skupnost partnerjev, ki se zanimajo za nove oblike izobraževanja v oblaku.

Za uresničitev zastavljenih ciljev projekta so se oblikovale štiri delovne skupine: 1. I-Upravljaivec, upravljanje razvoja v oblaku, 2. i-Učitelj, uporaba oblaka: inovativni učitelj, 3. i-Učenec, integracija v oblaku: personalizirano učenje in 4. i-Prihodnost, prihodnji scenariji izobraževanja v oblaku.

Prva skupina I-Upravljaivec, upravljanje razvoja v oblaku skuša poiskati odgovore na vprašanja, ali lahko izobraževalne organizacije uporabijo potencial računalništva v oblaku; kaj ovira uporabo oblaka v izobraževanju in kaj inovativnim vodjem onemogoča napredek in spremembe v izobraževanju. Ta skupina bo pripravila publikacije in organizirala delavnice o politiki vodenja in upravljanja izobraževanja v oblaku ter oblikovala smernice za njihovo implementacijo.

Druga skupina i-Učitelj, uporaba oblaka: inovativni učitelj, ki jo večinoma sestavljajo učitelji na različnih izobraževalnih stopnjah ter združenja in ponudniki izobraževanja za odrasle, se ukvarja z vlogo učiteljev v izobraževanju, s pojmom inovativni učitelj, z vprašanjem, kako učencem pomagati pri izdelavi lastne poti in stila v izobraževanju in pri učenju; zanima jo, ali vodenje učencev in zagotavljanje izobraževalnega okolja ne postaja za učence pomembnejše od samega poučevanja. Kot rezultat dela bo skupina izdelala spletni katalog priporočljivih platform, aplikacij in orodij v oblaku, predstavila vplive poučevanja v oblaku, ki vodijo v identifikacijo potreb po izobraževanju učiteljev, izdelala zloženko s smernicami za učitelje in mentorjeza ... Jo izobraževanju v oblaku in oblikovala interaktivno učno delavnico o uporabi oblaka za i-Učitelje in i-Mentorje, ki bo diseminirala aktivnosti in rezultate delovne skupine.

Kako uporaba oblaka omogoča personalizirano učenje, kakšna je razlika med personaliziranim učenjem, individualiziranim učenjem, neodvisnim učenjem in samoorganiziranim učenjem, ter kako lahko umestimo personalizirano učenje v obstoječe formalno in neformalno izobraževanje, to so izzivi 3. skupine i-Učenec – Integracija v oblaku: personalizirano učenje. V času projekta bo skupina pregledala raziskovalno literaturo in pripravila vodnik po obstoječih raziskovalnih projektih s področja personalizacije učenja, zbirko posameznih študij primerov dobre prakse, ki bo izobraževalcem na razpolago na spletni strani, enako kot priročnik za učitelje, koordinatorje in mentorje. Organizirala bo tudi delavnico za diseminacijo ugotovitev in rezultatov delovne skupine.

Četrta skupina i-Prihodnost – prihodnji scenariji izobraževanja v oblaku bo poskušala ovrednotiti prihodnji razvoj na področju izobraževanja in tehnologij v oblaku. Ta skupina bo pripravila poročilo o raziskavi trenutnega stanja in metodologij izobraževanja v oblaku, poročila o napoved bodočih scenarijev, sporočila za javnost o moči, potencialih in pomanjkljivostih oblaka ter zaključno delavnico o prihodnosti inovativnega načina izobraževanja v oblaku.

Izobraževalna vloga NUK-a v slovenskem knjižničnem okolju je edinstvena. NUK organizira in izvaja strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje knjižničnih delavcev ter koordinira in izvaja izobraževanja za uporabo informacijskih virov. Znanja in izkušnje, ki jih bo NUK pridobil s sodelovanjem v projektu Šola v oblaku, bodo pripomogle k dvigu kakovosti izvajanja izobraževalnih programov in uvajanju inovativnih pristopov v digitalnem učnem okolju. Tudi seznanjanje z učnimi navadami, tehnikami in načini učenja najštevilnejše skupine uporabnikov NUK-a, študentov/e-študentov/i-študentov, je ključnega pomena za razvoj novih uporabniških storitev. Navsezadnje je NUK zakladnica slovenske pisne kulturne dediščine, ki je bila do sedaj premalo vključena in izkoriščena pri oblikovanju učnih vsebin, računalništvo v oblaku pa zagotovo ponuja nove možnosti dostopa in uporabe raznolikoga in dragocenega gradiva.

Slika 1: Šola v oblaku (vir: <http://www.knowthenet.org.uk/>)

Več o projektu:

- Website: www.schoolonthecloud.eu/index
- Facebook Page: <https://www.facebook.com/SchoolOnTheCloud>
- Twitter Page: https://twitter.com/school_cloud
- LinkedIn Group: <http://www.linkedin.com/groups/schooloncloud-7426807>

Renata Šolar,
Narodna in univerzitetna knjižnica

Romski oddelek v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti

V okviru praznovanja slovenskega kulturnega praznika je bil v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota v prvem nadstropju knjižnice odprt romski oddelek Romano Kher, ki je prvi tovrstni oddelek na ozemlju celotne Slovenije. Dolgoletna želja knjižnice, kjer bi bilo zbrano vso knjižnično gradivo z romsko tematiko, se je tako izpolnila ob hkratni otvoritvi razstave Od Ciganov do Romov, kjer je skozi fotografski objektiv predstavljena zgodovina Romske prisotnosti v Prekmurju. Razstava na devetnajstih panojih, ki sta jo pripravila avtorja razstave Jožef Podbregar, predsednik romskega društva Phuro Kher in Samuel Friškič, projektni vodja, na zanimiv in strokoven način prikazuje zgodovino Romov v 20. stoletju, največ iz naselij Pušča, Černelavci in Zenkovi.

Slika 1: Romski oddelek Romano Kher

Na romskem oddelku Romano Kher je na voljo okoli petsto enot knjižničnega gradiva z romsko tematiko, od knjig, DVD-jev in plošč do časopisov in drugega gradiva, ki je ustrezno obdelano in razporejeno. Pri vzpostavitvi oddelka imata poleg knjižnice zasluge tudi Romano Kher – Romska hiša in Romsko društvo Phuro Kher – Stara hiša. Zbiranje gradiva se bo nadaljevalo tudi v prihodnje, saj le-to navsezadnje pomembno vpliva na spoznavanje romske kulture, jezika, zgodovine in njihove identitete. Ključni namen romskega oddelka Romano Kher je vsekakor širjenje bralne kulture med romskim prebivalstvom kot tudi seznanjanje z romsko literaturo in njihovo bogato dediščino med neromskim prebivalstvom. Vse to pa zagotovo prispeva h krepitvi medkulturnega dialoga med pripadniki romske skupnosti in pripadniki večinskega naroda.

Klaudija Sedar,
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo predstavlja magistre in doktorje znanosti v letu 2014

- **dr. Nina Jamar**

Zgradba izvlečkov : logična struktura izvlečkov na področju tehniških znanosti : doktorska disertacija

- **dr. Teja Koler Povh**

Vpliv odprtega dostopa na citiranost znanstvenih objav v gradbeništvu : doktorska disertacija

- **mag. Neja Mlakar**

Zasnova informacijskega sistema za vodenje arhivov notnega gradiva : magistrsko delo

- **mag. Breda Rajar**

Vpliv organizacijskih in lastniških sprememb v slovenskem založništvu na knjižno produkcijo : magistrsko delo

Pripravila: Hedvika Pavlica Kolman

Kolegicam za uspešno pridobljene nazive iz srca čestitamo!

ODDELEK ZA BIBLIOTEKARSTVO,
INFORMACIJSKO ZNANOST
IN KNJIGARSTVO

Sprehod po Sarajevu in njegovih olimpijskih planotah

To ni bil moj prvi obisk bosanske prestolnice, a sem se v njej prvič zadržala več dni. Doslej sem se v mestu oglasila le za krajši postanek, spotoma in v okviru čisto drugih ciljev, običajno ob vračanju z morja in le za hiter sprehod skozi Baščaršijo. Tokrat je bilo Sarajevo cilj in z možem sva se, oborožena z zemljevidom, s turističnimi vodniki, z vrsto brošur in lepim vremenom, od hotela v mestni četrti Vraca do šest kilometrov oddaljenega centra Sarajeva podala kar peš. Kako se ne bi, ko pa nama je zgovorna uslužbenka hotela tako slikovito opisala prijetno pot po Wilsonovem sprehajališču ob reki Miljacki, ki te pripelje prav do Baščaršije. Pa še prav je imela. Peš doživiš mnogo več, občutenje duše mesta je močnejše. V vseh ozirih, tudi v tistem fizičnem. Kar je pomenilo, da sva za povratak v hotel izbrala taksi. Podobno je bilo naslednji dan, le da sva se odločila za obratno kombinacijo, najprej taksi in nato peš nazaj. Taksi priporočam. Je poceni in cene so enotne.

Rdeča nit poti ob reki Miljacki so mostovi. Kar dvanajst jih je in vsak ima svojo zgodovino. Večina je bila zgrajenih v 15. in 16. stoletju, najnovejši, Festina lente, pa sega v leto 2012 in stoji pred čudovitim kulturnozgodovinskim objektom, stavbo Akademije likovnih umetnosti, ki je bila zgrajena leta 1899 kot evangeličanska cerkev v času avstro-ogrške monarhije. Verjetno najbolj znan most, in tudi eden najstarejših, pa je Latinski most (Latinska čuprija). Ime je dobil po bližnji latinski oz. dubrovniški trgovski koloniji in je povezoval desni breg Miljacke s predelom Latinluk oz. s področjem, kjer so prebivali katoličani. V obdobju 1918-1992 se je most imenoval Principov most, po Gavrilu Principu, ki je 28. junija 1914 s tega mostu izvršil atentat na avstro-ogrškega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegovo ženo Sofijo in s tem sprožil prvo svetovno vojno.

Slika 1: Most Festina lente in Akademija likovnih umetnosti (foto: Suzana Šulek)

Sarajevo je samo po sebi muzej zgodovine. Številni sakralni objekti različnih verstev (muslimanske, katoliške, pravoslavne, evangeličanske in judovske) in mnogi drugi kulturnozgodovinski spomeniki pričajo o času otomanskega in kasneje avstro-ogrškega imperija. A ena od najprepoznavnejših stavb in simbol mesta je zagotovo Viječnica, mestna hiša.

Njena veličina se kaže v izjemni arhitekturi in obrtni umetnosti, hkrati pa predstavlja simbol arhitektonske vizije, institucionalnega spomina in vzdržljivosti prebivalcev Sarajeva. Pred vojno in po njej je bila ena od največkrat fotografiranih objektov mesta. V njej je do uničenja stavbe delovala tudi Narodna in univerzitetna knjižnica (NUB), zato me je kot bibliotekarko še posebej pritegnila.

Slika 2: Viječnica s Trebevića (foto: Suzana Šulek)

Ravno v času mojega obiska v Sarajevu je v Vijećnici v sklopu dnevov odprtih vrat potekala razstava z imenom »Sarajevska Vijećnica, je još jednom«. Razstava o obnovi stavbe, v okviru katere se je predstavila tudi knjižnica, je potekala od 1. do 15. avgusta, a so jo zaradi izrednega zanimanja prebivalcev Sarajeva, in na mojo srečo, podaljšali. Razkošna stavba v neoislamskem slogu je bila zgrajena leta 1896 po vzoru džamije Hasana II iz Kaira. Osnova zgradbe je trikotna s šestkotnim jedrom, tj. dvorano, najpomembnejšim delom veličastne notranjosti, nad katero se dviga steklena kupola. Pročelje je značilne rdeče-rumene barve. Prvotno je bila Vijećnica sedež tamkajšnje mestne uprave in mestne administracije. Po drugi svetovni vojni je vse do leta 1949 služila mestni upravi, kot zgradba okrožnega sodišča in sedež bosansko-hercegovega sabora. Potem je služila Mestni knjižnici oz. Nacionalni in univerzitetni knjižnici Bosne in Hercegovine. Med obleganjem Sarajeva je Vijećnica v noči iz 25. na 26. avgust 1992 zgorela do temeljev. V plamenih je bil uničen katalog knjižnice ter ogromna količina knjig in dokumentov, približno devetdeset odstotkov celotnega fonda ali okoli dva milijona knjig, med njimi tudi redke izdaje, zgorel je velik del stavbe, stavbno pohištvo, zidovi, strešna konstrukcija in velik del pročelja. Smrtnih žrtev na srečo ni bilo. Prvi so na pomoč priskočili gasilci in delavci knjižnice. V tem času so v stavbi živele tudi tri družine: zaradi delovnih obveznosti so se namreč tri knjižničarke odločile priseliti na svoje delovno mesto. Obnova Vijećnice se je začela leta 1996, ob stoletnici njene izgradnje, in je trajala osemnajst let, stala pa je več kot šestnajst milijonov evrov. Njena slavnostna otvoritev je bila prav letos, 9. maja, na evropski dan zmage nad fašizmom in nacizmom. Stavba naj bi služila kot sedež mestne uprave, v njej naj bi bila še Narodna in univerzitetna knjižnica in muzej Sarajeva. A prav koriščenje prostorov za potrebe knjižnice ima grenak priokus.

Knjižnica je izgubila sodni spor z mestno upravo glede pravice koriščenja prostora. Po odločitvi sodišča ima izključne pravice za koriščenje in vzdrževanje prostorov mesto Sarajevo oz. mestna uprava kot nosilec vseh investicij za njeno obnovo. Po projektnih načrtih je sicer za knjižnico namenjenih 2.000 m² ali tretjina prostora. Tako knjižnica trenutno še vedno gostuje v zgradbi bivše vojašnice maršala Tita v današnjem univerzitetnem kampusu. A ko sem v informacijskem centru na Baščaršiji mlado dekle vprašala, kje je Narodna in univerzitetna knjižnica, me je poslala v Viječnico. Očitno knjižnica še nekaj časa ne bo dobila svojega zasluženega mesta, zaradi geografske razdeljenosti Bosne in Hercegovine v kantone in posledično različne zakonodaje pa so težave tudi z njenim financiranjem.

Slika 5: Del knjižničnega fonda, z razstave (foto: Suzana Šulek)

Slika 3: Uničenje Viječnice, z razstave »Sarajevska Viječnica, je još jednom« (foto: Suzana Šulek)

Slika 4: Notranji obok Viječnice (foto: Suzana Šulek)

Sarajevo pa ni znano le kot mesto številnih kulturnih in zgodovinskih objektov, ampak tudi kot olimpijsko mesto. Kot dete socializma in Titovih časov se z nostalgijo spominjam zimskih olimpijskih iger leta 1984, maskote Vučko in slovite steze za bob, ki je takrat veljala za eno najzahtevnejših in najbolj strmih tovrstnih prog. Zato me je vleklo v hribe, ki obkrožajo Sarajevo: na Trebević, Bjelašnico, Jahorino in Igman - prizorišča olimpijskih iger, hkrati pa tudi prizorišča bojev v zadnji vojni. Srečno naključje je hotelo, da naju je po teh poteh popeljal domačin, Sarajlija. Njegov neuničljivi golf dvojka iz konca osemdesetih let, ki je preživel vojno in še marsikaj, je sopihal po hribovitih cestah, medtem ko nama je najin vodnik, tudi sam borec v zadnji vojni, razkazoval olimpijska prizorišča in z grenkobo v glasu podrobno razlagal meje med posameznimi vojaškimi enotami ter opozarjal, da je veliko področij še zmeraj miniranih. Narava je sicer prelepa, spominja na domače Pohorje, urejene so planinske in kolesarske poti (zaradi min gibanje izven teh poti ni priporočljivo), olimpijski objekti pa propadajo, nekateri, npr. Hotel Igman, so bili med vojno popolnoma uničeni, kar je še ostalo od njih, pa domačini porabijo za gradbeni material. Mogoče bo kateri od teh objektov ponovno zaživel, saj je Sarajevo dobilo kandidaturo za zimski olimpijski festival mladih leta 2017. Nastajajo pa seveda novi objekti, prijetnih hotelov in apartmajev je zraslo na teh planotah kar precej, obiskovalce pa dobro usmerjajo tudi table v angleškem jeziku.

Slika 6: Steza za bob na Trebeviću (foto: Suzana Šulek)

Slika 7: Novo apartmajsko naselje na Bjelašnici (foto: Suzana Šulek)

Vojna je mesto res močno zaznamovala. Število prebivalcev se je zmanjšalo, spremenila se je tudi njegova etnična in religiozna sestava. Pred vojno je bilo število pravoslavcev in muslimanov skoraj enako, danes pa slednji močno prevladujejo. Mesto le počasi okrevaja, večina objektov je že obnovljenih, a določeno napetost je pri ljudeh še čutiti. Kljub temu ima kraj še zmeraj svoj šarm. Pustimo ob strani, da ga prežema korupcija (kje je pa ni), da je srednji razred izginil, da ogromno ljudi živi v revščini ali na njeni meji, da je brezposelnost ogromna, predvsem med mladimi. Sodobno Sarajevo je ne glede na tragično preteklost danes polno sprehajalcev in turistov, je mesto številnih dogodkov. Med najbolj znanimi je verjetno zelo priznan sarajevski filmski festival, ki je bil osnovan z željo pomagati civilnemu prebivalstvu in je prvič zaživel še v času obleganja mesta, oktobra 1995. Mesto tako živi naprej z vso težo zgodovine, a domačnost in gostoljubnost sta ostala njegov zaščitni znak. To je čutiti na vsakem koraku. Enako boste občutili tudi drugje v Bosni in Hercegovini.

Viri:

- Azganović, E. (2014). Sarajevska Vijećnica. Pridobljeno 2. 11. 2014 s spletne strani: <http://www.furaj.ba/clanak/sarajevska-vije-nica/>
- Bibanović, Z. (2011). Sarajevo: turistički vodič. Sarajevo: Connectum.
- Milović, T. (2014). Analiza dostupnih rezultata popisa stanovništva u BIH 2013 godine. Pridobljeno 8. 11. 2014 s spletne strani: <http://www.idpi.ba/analiza-dostupnih-rezultata-popisa-stanovnistva-u-bih-2013-godine/>
- Otvorena sarajevska Vijećnica. Sarajevo: Aljazeera Balkans. Pridobljeno 2. 11. 2014 s spletne strani: <http://balkans.aljazeera.net/vijesti/otvorena-sarajevska-vijecnica>
- Spletna stran Narodne in univerzitetne knjižnice v Bosni in Hercegovini: <http://www.nub.ba/>

Suzana Šulek,
Narodna in univerzitetna knjižnica

Nacionalna knjižnica Nove Zelandije: med čarobnostjo in demokratizacijo znanja

Dežuje in kljub temu, da je čas kosila, so ulice Wellingtona, prazne. Prihajajoči prazniki so zvalili domačine in študente iz prestolnice na druge konce novozelandskih otokov. Na križišču čakam na zeleno luč za pešce in nasproti mene se dviga proti nebu ogromna monumentalna stavba iz belih betonskih plošč. Zgrajena v brutalističnem arhitekturnem slogu v 70-ih in 80-ih letih prejšnjega stoletja in deloma obnovljena pred tremi leti, me spominja na premec ladje, ki je pregloboko zaplula v pristanišče in še dalje med ulice obmorskega mesta, nasedla na betonski ploščadi in okamenela v steklo in beton. Rosenje se zgosti v naliv, ki me požene čez cesto in po stopnicah do vhoda. Z dežnega plašča stresem kaplje dežja in vstopim v zavetje Nacionalne knjižnice Nove Zelandije.

Preseneti me prostorna zračna avla, ki sega vse do drugega konca stavbe, in živahno dogajanje: skupina šolarik se je utaborila na udobnih pisanih sedežih in s seboj prinesla šolsko malico, dvorana za stekleno steno je polna poslušalcev, ki sledijo predavanju striparja, v galerijskem prostoru skupina šolskih otrok zapisuje na steno svoje misli o izumih in inovacijah, starejši gospod je zasidran v enem izmed interaktivnih AV kavčov (AV pod) ... Preden pridem do net.worka, kreativnega in delovnega skupinskega prostora z najnovejšo računalniško opremo, ki si sončni del avle deli skupaj s kafičem, me prestreže najmanj pet zaposlenih s prijaznim "Hi! Are you alright? Can I help at all?"

Postane mi jasno, zakaj nikogar ni na ulici in zakaj so vsi v knjižnici.

Slika 1: Nacionalna knjižnica Nove Zelandije

Javni skupinski prostor knjižnice, Te Ahumairangi, nosi ime po hribu, ki se nahaja v bližini knjižnične zgradbe, in v maorskem jeziku pomeni sveta gora.

Maorsko pleme je pred prihodom Evropejcev na pobočju hriba uredilo poljedeljske terase, ki so spominjale na stopnišče do nebes, mi pojasni gospod Peter Rowlands, vodja oddelka, ki izvaja programe za javnost. Pri tem moje misli nehote odjadrajo na Plečnikovo stopnišče v NUK in spet sem presenečena nad univerzalno človeško aluzijo, ki tako vztrajno povezuje knjižnice z rastjo in lučjo ... Od prenove knjižnične zgradbe leta 2012 skrbi za knjižnične prostore in dogajanje v njih oddelek gospoda Rowlandsa.

Pred tem se je knjižnica ponašala le z galerijo, ki je gostila razstave gradiva iz knjižničnih zbirk in tako omogočala javnosti vpogled vanje. S prenovo stavbe pa se je ponudila tudi možnost za osvežitev in prenovitev javnosti namenjenih prostorov in storitev, ki bi obiskovalce in uporabnike aktivno vključili v vlogo, ki jo nosi nacionalna knjižnica v sodobni družbi 21. stoletja.

Ideje o vključujoči naravi storitev in prostorov izhajajo iz svežega, celostnega razumevanja uporabnikov, ki niso le pasivni uporabniki virov, temveč z interaktivnim vključevanjem v knjižnične zbirke in storitve aktivno sooblikujejo in kreirajo kulturno dediščino, znanje in narodno identiteto. "Te vrste storitve in tehnologije omogočajo ljudem, da sodelujejo v dialogu, dajejo jim možnost, da postanejo glas Nove Zelandije", pojasni g. Rowland.

Kljub temu, da je bila Nacionalna knjižnica Nove Zelandije uradno ustanovljena leta 1965, ko je bil sprejet zakon o nacionalni knjižnici (National Library Act), so njene predhodnice delovale javno že pred tem. V fond knjižnice so bile ob ustanovitvi zajete zbirke knjižnice Aleksandra Turnbulla, Parlamentarne knjižnice in Deželne nacionalne knjižnice. Najstarejša med njimi, General Assembly Library, je bila ustanovljena leta 1858 in je bila namenjena v uporabo le članom parlamenta, danes najbogatejši del nacionalne zbirke pa je knjižnica prejela s prevzemom fonda zasebne knjižnice Alexandra Turnbulla, ki je bila sicer odprta za javnost že od leta 1920 dalje. Deželna nacionalna knjižnica je bila ustanovljena leta 1938 in je izvajala funkcije nacionalnih knjižničnih storitev ter kasneje leta 1945 prevzela funkcije šolskih knjižničnih storitev. Nacionalna knjižnica je od sprejetja ustanovnega akta delovala pod administrativnim okriljem Ministrstva za izobraževanje vse do leta 1988, ko je postala avtonomna javna institucija in je prevzela ime Te Puna Mātauranga o Aotearoa, kar pomeni "Izvir znanja Nove Zelandije". Leta 2011 je knjižnica prešla, skupaj z Arhivi NZ, pod upravo Ministrstva za notranje zadeve. Zbirke in oddelki so se centralizirali leta 1987 s selitvijo v novo stavbo, katere gradnja je zaradi pet letne prekinitve trajala dolgih 13 let. S prihodom novih tehnologij 21. stoletja, spremenjenimi potrebami in navadami uporabnikov ter nezadržno rastjo nacionalne zbirke (ta je tekom let prevzela tudi zbirko Nacionalne filmske knjižnice ter zbirko Arhiva ustnih virov) se je seveda kmalu pokazala potreba po prenovi stavbe, ki so jo obnovili in nadgradili v letih 2009-2011. Leta 2012 so ob otvoritvi prenovljene zgradbe prvič odprli tudi vrata vsebinsko in prostorsko prenovljene avle, Te Ahumairangi, obenem pa je bil ustanovljen nov oddelek s 13-imi

zaposlenimi, ki skrbijo za prostore in programe namenjene javnosti: organizirajo dogodke, razstave, predavanja, promocije, predstavitve knjig, delavnice, vodstva po knjižnici ter skrbijo za častno nagrado New Zealand Poet Laureate (najvišje pesniško priznanje domačim avtorjem).

Petra povprašam, ali je opazna razlika v številu, sestavi in obnašanju, navadah uporabnikov od prenove dalje. "Očitno je, da nov prostor in storitve privabljajo v knjižnico širšo in bolj raznoliko publiko, opažamo živahno paleto uporabnikov vseh generacij in iz različnih okolij. Zagotovo je več obiskov mlajših generacij, študentov in otrok, ki zgodovino, preteklost in kulturo razumejo na samosvoj, svež način.

Slika 2: Nacionalna knjižnica Nove Zelandije

Morda ti obiskovalci nimajo tako širokega znanja kot raziskovalci, a nas s svojim razumevanjem sveta spodbujajo, da ponovno premislimo in ovrednotimo znana, sprejeta dejstva, da premislimo, prevrednotimo našo preteklost in na inovativen način zremo v prihodnost," razlaga g. Rowlands in mimogrede doda, da trenutno pripravljajo delavnico robotike za punce in čakajo na 3D printer, ki bo del net. worka, kreativnega delovnega skupinskega prostora namenjenega uporabnikom. Naloga nacionalne knjižnice je, da nudi raziskovalcem prostor in vire ter spodbuja in neguje raziskovanje kulturne dediščine. A njena naloga je tudi, da demokratizira znanje. Z mladimi obiskovalci se knjižnici ponuja enkratna priložnost, da v mladih generacijah vzbudi zavest o narodni in kulturni dediščini, o vrednosti znanja in o razburljivem in zanimivem svetu raziskovanja. "To je odlična priložnost, da zasejemo seme v mlade generacije. Zavedati se moramo, da bodo prav oni bodoči raziskovalci, bodoči uporabniki naše knjižnice," dodaja g. Rowlands.

Dogodki v knjižnici so oblikovani in se izvajajo v skladu in glede na vsakoletni program, ki je tematsko obarvan in zasnovan celoletno. Ideje o vsebini in temi vsakoletnega programa izvirajo od vsepovsod – navezujejo se na dogajanja, obletnice in trende doma in v svetu. Kot celota program zajema široko paleto glasov in perspektiv in se kreira s predlogi in idejami celotnega tima.

Posebej zanimiva in izstopajoča je tematska usmerjenost programov v sedanost in prihodnost: letos so prvič pripravili program, ki se navezuje na temo iz preteklosti

in sicer na temo prve svetovne vojne. Tema lanskoletnega programa je bila inovativnost novozelandske družbe, leto pred tem je osvetlilo generacije novozelandskih žensk, prvo leto so posvetili prihodnosti itd. Vsak program privablja v knjižnico malce drugačno populacijo obiskovalcev, do sedaj najodmevnejši je bil prav lanskoletni, ki so ga še posebej z zanimanjem spremljali študentje, aktivno pa so se ga udeleževale večinoma mlajše generacije. V povprečju v okviru enoletnega programa knjižnica oziroma oddelek izvede med 30 in 35 javnih dogodkov, okoli 120 delavnic in vodstev za šole ter okoli 40-50 vodstev za druge skupine obiskovalcev.

Že iz kratkega preleta dogodkov na internetni strani knjižnice in sprehoda skozi Te Ahumairangi je očitno, da oddelek, ki ga vodi g. Rowland, sestavljajo kreativni strokovnjaki z različnih področij, kar omogoča interdisciplinarno usmerjenost in izvajanje programa. Predavanje o političnih karikaturah, o ustaljenih in novih poteh novozelandskega založništva, o uporabi virov za iskanje rodbinskih debel pacifiških družin, predavanje vodilnih novozelandskih izumiteljev, seminar o filmih in intelektualni lastnini, performans z naslovom "Bibliotekar" itd ... za temi brezplačnimi javnimi dogodki se skriva ustvarjalni tim strokovnjakov iz izobraževalnega, galerijskega, PR in tehničnega področja, ki občasno sodelujejo tudi z zunanjimi svetovalci, kustosi in raziskovalci.

Slika 3: Nacionalna knjižnica Nove Zelandije

Bikulturalizem je temeljna vrednota knjižnice, zato je velik del dogodkov namenjen predstavitvi in podpori maorske kulture in dediščine. Knjižnica aktivno sodeluje z lokalno ter ostalimi maorskimi skupnostmi v državi.

Preden zapustim knjižnico, se še zadnjič sprehodim skozi avlo in razstavní prostor. Stena je prekrita s samolepilnimi listki obiskovalcev, na katerih so zapisane njihove misli o tem, kaj je inovacija. Še posebej me navduši slednji: "Innovation is upside down, inside out, a touch of magic". Tega zadnjega jim v Nacionalni knjižnici Nove Zelandije očitno ne manjka.

Maša Oliver,
Christchurch City Libraries / Ngā Kete Wānanga o Ōtautahi
Bishopdale Library / Te Kete Wānanga o Papa Kōhatu

Predsednik republike sprejel vodji projekta *Gratae posteritati*

V sredo, 4. februarja 2015, je predsednik republike Borut Pahor v predsedniški palači sprejel vodji projekta Gratae posteritati mag. Matjaža Neudauerja in Miro Petrovič

Direktor Knjižnice Ivana Potrča Ptuj mag. Matjaž Neudauer in vodja Domoznanskega oddelka Mira Petrovič sta predsedniku Republike Slovenije v dar izročila faksimile in študijsko izdajo dela Žige Herbersteina *Gratae posteritati* iz leta 1560.

V razgovoru sta mu predstavila knjižne dragocenosti ptujske knjižnice, med katere nedvomno sodi tudi knjižna zapuščina rodbine Herberstein, ki je imela do leta 1945 v lasti ptujski grad. V Herbersteinovi knjižnici je zavidljivo število del, katerih avtor je Žiga Herberstein, rojen v Vipavi. Njegova izjemna kariera mu zagotavlja trajno mesto v zgodovini kot enemu najslavnejših diplomatov 16. stoletja. Vojak, diplomat in velik humanist se je s svojim delom Moskovski zapiski zapisal v zgodovino, v poznih letih svojega življenja pa je izdal tudi nekaj, predvsem avtobiografskih, del, med katerimi se posebej odlikuje delo *Gratae posteritati* iz leta 1560. Omenjeni izvod hrani tudi ptujska knjižnica in je eden redkih ohranjenih koloriranih izvodov v svetu. Posebnost mu daje tudi žig Johanna Josefa grofa Herbersteina, ki priča, da je bilo delo sestavni del bogate knjižnice družine Herberstein na Ptujju.

Pri projektu, ki ga je z zneskom 16.000,00 € sofinanciralo Ministrstvo za kulturo, so sodelovali dr. Matej Hriberšek, klasični filolog, ki se je lotil prevoda iz latinščine s spremnim komentarjem, zgodovinar in arhivist dr. Dejan Zadravec, ki je predstavil družino Herberstein in njenega najznamenitejšega člana Žigo, konservatorica dr. Jedrt Vodopivec Tomažič, ki je predstavila strukturo, material ter poškodbe in restavratorske posege, ter umetnostna zgodovinarica dr. Polona Vidmar, ki je podrobno obdelala likovno podobo knjige. Povzetki znanstvenih člankov so prevedeni v angleški jezik, saj je delo zanimivo tudi za mednarodno strokovno javnost.

Slika 1: Sprejem pri predsedniku republike, Borutu Pahorju (foto: STA)

Predsednik republike Borut Pahor se je za dragoceno izdajo zahvalil, hvaležnost pa je izrekel tudi snovalcem in avtorjem projekta, saj s svojim delom »na najbolj verodostojen način ohranjajo spomin na slovensko diplomatsko in politično zgodovino«. Poudaril je, da bo Urad svoj izvod hranil kot posebno dragocenost in jo bo ob Prešernovem dnevu, ko že tradicionalno v predsedniški palači poteka dan odprtih vrat, predstavil zainteresirani javnosti.

Matjaž Neudauer,
Knjižnica Ivana Potrča Ptuj

Obisk knjižnice

Z učenci 3. skupine podaljšanega bivanja smo v petek, 5. decembra, obiskali knjižnico. V tem tednu bi namreč svoj rojstni dan praznoval naš največji pesnik dr. France Prešeren. Učenci so izvedeli, da 3. decembra tako praznujemo Ta veseli dan kulture, ko na široko odprejo svoja vrata številne kulturne ustanove. Nam pa je svoja vrata odprla šolska knjižnica. Naša knjižničarka Marija Andrejčič nam je razkazala knjižnico in predstavila njene novosti. Učence je poučila o izposoji gradiva ter nam razkazala še bukvarno, ki stoji pred knjižnico. Učencem je predstavila različna gradiva, ki so na izposoji: od pesmic, pravljic, revij do dramskih besedil. Na koncu so učenci imeli možnost, da so si ogledali knjige ter si kakšno tudi izposodili. Iz knjižnice smo se odpravili z novimi znanji, s knjigami pod rokami in obljubo, da se kmalu vrnemo.

Slika 1: Na obisku v knjižnici

Katja Bučar,
profesorica podaljšanega bivanja OŠ Dolenjske
Toplice

Sodelovanje med MKI in Pokrajinskim muzejem Koper

Sodelovanje med Mestno knjižnico Izola in Pokrajinskim muzejem poteka že nekaj časa. V knjižnici smo tako v preteklih letih imeli več predavanj o arheologiji, ki jih je organizirala kolegica Ksenija Orel, zadolžena za Borzo znanja in Središče za samostojno učenje. Tokrat smo se pridružili muzejski pedagoginji Brigiti Jenko, ki je med februarскими počitnicami v prostorih z etnološko zbirko pripravila delavnice o kašlerskem kužku – novi maskoti Pokrajinskega muzeja Koper. Prvi dan so se otroci sprehodili po etnološki zbirki in izvedeli marsikaj zanimivega o prazgodovinskem gradišču Kaštelir nad Kortami, kjer so arheologi med številnimi drugimi najdbami izkopal tudi dobro ohranjeno bronasto figurico psa iz mlajše železne dobe. Kužek je dolg nekaj centimetrov, sprednji in zadnji nogi sta spojeni, tako da lahko stoji na ravni površini. Repek ima zvit v zanko, glava in trup pa sta oblikovana dokaj realistično. Figurico so poimenovali Kašlerski gonič. V koprskem muzeju zdaj raziskujejo, zakaj so ljudje izpred toliko tisoč let oblikovali tega kužka. Pri tem so jim v pomoč tudi številne zgodbe, ki so se ohranile med okoliškimi prebivalci. Te pripovedujejo na primer o hunskem vojskovođji Atili, ki naj bi bil pokopan tam nekje v bližini Kaštelirja skupaj s svojimi zakladi. Če hočeš izkopati Atilov zaklad, se moraš na delo odpraviti ponoči, ob polni luni in biti popolnoma tiho. Atila je znan tudi po tem, da je osvojil ogromno področje in njegov imperij je segal od Srednje Evrope do Kaspijskega jezera, le v Padno ni prišel! To pa zato, nas poučijo zgodbe, ker je neka vaščanka okoli Padne polila gnojnico in kričala na Atilo in njegove konjenike: »Ne hodite gor v vas, gori je kuga!« Atila pa si je rekel: »Pa ne bom šel v Padno, naj ljudi kar kuga pomori.« Ko je zavohal gnojnico, pa je imel za napad na Padence še manj volje, rekel si je: »Če že tu okoli tako smrdi, kako mora šele v vasi smrdeti! Ne grem tja!«

Slika 1: Bronasta figurica psa

V različnih mitologijah je pes simbol prehoda med tuzemskim in onstranskim življenjem. Tako je v grški in rimski mitologiji pes Cerberus stražil vhod v podzemlje. Zakaj? Ja, da vendar mrtvi ne bi ušli od tam! In da bi živim preprečil vstop v podzemlje, kamor so šli ljudje po smrti.

Odšel je Marjan Pertot (1935-2014)

Pes je najstarejša domača žival, človek naj bi ga udomačil že pred več kot 30.000 leti. Je človekov prijatelj, družabnik in sodelavec. Poznamo pse čuvaje, pastirske, vlečne, reševalne, terapevtske, lovske in družne pse. Nekateri psi so izšolani tudi za to, da v knjižnicah pomagajo otrokom pri učenju večšine branja. Tako ni čudno, da so se psi znašli v številnih pravljicah. Že za Atilo so rekli, da je psoglavca in da vedno zalaja, preden spregovori. Pravljice pa nam o psih povedo še kaj bolj prijaznega ali hudomušnega: na primer, kako so psi nastali, kako si je pes poiskal prijatelja, zakaj teče pes za zajcem, zakaj se pes in mačka sovražita, zakaj psi sovražijo zajce, lisice in mačke, ali je človeku najljubša domača žival pes, krava, konj ali ovca, od kdaj se psi in zajci ne marajo, o lenem psu, o polžku, ki je splezal na pasjo utico, o babici, ki je imela doma košek, lonca, omelo in psička, od kdaj poznamo pregovor gledata se kot pes in mačka in pregovor kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima...

Te in še mnoge druge pravljice pripovedujejo o psu in njegovih živalskih in človeških sopotnikih. In tem pravljicam so otroci prisluhili tudi na počitniških delavnicah v koprskem muzeju. V drugem delu delavnice so narisali prizore iz pravljic, ki so jim bile najbolj všeč in jih skupaj z Brigito in Špelo iz Mestne knjižnice Izola nalepili na dva velika panoja, ki zdaj krasita vhodni prostor v muzeju na Gramscijevem trgu. Potem so izbirali še imena za kašlerskega kužka – maskoto muzeja. Med Rexi, Fidoti, Sultani, Pikiji se je znašlo tudi ime Atila! Med najbolj pogostimi prizori na risbica pa sta bila kužek in muca, ki se gledata kakor pes in mačka. Ta pravljica je bila otrokom najbolj smešna in pravzaprav bi morala biti smešna tudi nam: pes in mačka, ki sta bila prej največja prijatelja, sta se nekega dne skregala in tudi če sta po tolikih letih že pozabila na vzrok prepira, sta se še naprej sovražila in se tepla in sta napadla celo modro ptico na drevesu, ki jima je rekla: »Kakšna bedaka sta! Namesto, da bi sklenila prijateljstvo, hočeta še dalje živeti v sovraštvi, ki mu ne vesta vzroka!«

Špela Pahor,
Mestna knjižnica Izola

Burja na silvestrovo je pihala še posebej silovito. Ovijala nas je v svoj ledeni oklep, ko smo na zadnjo pot na kontovelsko pokopališče pospremili Marjana Pertota. Veter je odnašal izgovorjene besede, zapisane in natisnjene pa bodo ostale in služile še mnogim rodovom.

Marjan in njegove besede bodo ostali zapisani z velikimi črkami v knjižničarski stroki in publicistiki ter na področju kulturnega delovanja med Slovenci v Italiji. Rodil se je 15. avgusta 1935 na Kontovelu nad Trstom in mu ostal zvest do konca. Po končanem učiteljsku je sprva delal v Ljudski knjižnici, zatem 17 let v Narodni in študijski knjižnici v Trstu. Do upokojitve je bil zaposlen kot uradnik na deželi v okviru Slovenske skupnosti, kjer se je politično udejeval v krogu slovenske levice pisatelja Borisa Pahorja. Nenadomestljiva je njegova vloga v kulturnih in športnih društvih v domačem Kontovelu in na Proseku, saj je bil med ustanovitelji in gonilna sila Kulturnega društva Prosek-Kontovel, Športnega društva Kontovel, Amaterskega odra Jaka Štoka in zadruga Kulturni dom Prosek-Kontovel.

Knjižničarji ga poznamo predvsem kot stroki in raziskovano nju predanega človeka. Od ustanovitve knjižnice Dušana Černeta leta 1982, ki je specializirana v zbiranju in študijski obdelavi zamejskega in izseljenskega gradiva, je bil njen upravnik in glavni motor. Leta 2008 je izšla njegova knjiga Slovensko gledališče v Argentini 1948-2007, kjer je natančno obdelal gledališko delo slovenske povojne emigracije v Argentini, leta 2011 pa delo Lepa Vida ob Srebrni reki o gledališki ustvarjalnosti primorskih predvojnih izseljencev v tej deželi. V tisku je njegovo obsežno delo o slovenskem gledališču v Kanadi, ki ga žal ni dočkal. Skupaj z Antonijo Kolerič je avtor več bibliografij slovenskega tiska v Italiji ter avtor slovenskih bibliografij za Kanado, Veliko Britanijo in Argentino. Za knjižničarsko delo je leta 1996 prejel Trubarjevo plaketo, za knjigo Lepa Vida ob Srebrni reki pa leta 2012 tržaško nagrado Vstajenje.

Njegovi študijski obiski in Ljubljani so se vedno začeli v zgodnjih urah in ob skodelici dišeče bele kave se je včasih razgovoril. Pripovedoval je o svojih potovanjih in obiskih slovenskih župnišč v Nemčiji in drugod po Evropi, kjer je zbiral tiskano slovensko besedo, pa o tem, kakšno delo je pisanje bibliografij. Skromen, kakor je bil, o sebi ni veliko govoril. Zato smo tudi tako pozno izvedeli za njegovo bolezen. Prepozno. Poslovil se je tiho, v svojem slogu, v stroki pa bo njegovo ime odmevalo še dolgo.

Helena Janežič,
Narodna in univerzitetna knjižnica

Program izobraževanja NUK za leto 2015

Narodna in univerzitetna knjižnica bo tudi v letošnjem letu organizirala in izvajala različne oblike izobraževanja za *knjižnične delavce, založnike in uporabnike knjižnic*. Program izobraževanja je dostopen na spletni strani NUK (URL: <http://www.nuk.uni-lj.si/Knjižničarji> oziroma URL: <http://www.nuk.uni-lj.si/Uporabniki>), kjer sproti objavljamo tudi obvestila o morebitnih spremembah v programu.

Izobraževanje knjižničnih delavcev obsega tečaje za začetnike v stroki, permanentno izobraževanje ter izobraževanje za vzajemno katalogizacijo. Naj opozorimo na nekaj posebnosti in novosti v letošnjem programu.

V sklopu Izobraževanje za začetnike bomo *Tečaj za začetnike v stroki* izvedli le v spomladanskem terminu. *Tečaj za pripravo na bibliotekarski izpit* bo razdeljen na dva vsebinska dela: prvi bo namenjen pripravi na izpit iz splošnega dela, drugi pa pripravi na izpit iz strokovnih predmetov, razen iz predmeta Notranja organizacija in delo knjižnic. Za pripravo na ta izpitni predmet priporočamo obisk tečajev *Strokovna obdelava knjižničnega gradiva* ter *Vaje iz obdelave knjižničnega gradiva*.

V sklopu permanentnega izobraževanja smo pripravili naslednje nove tečaje:

- *Komuniciranje z uporabniki različnih generacij,*
- *Digitalizacija in zajem digitalnega gradiva,*
- *Trajno ohranjanje digitalnih vsebin,*
- *Dostop do podatkov in digitalnih vsebin,*
- *Načela licenciranja digitalnih vsebin,*
- *Meritve razvitosti knjižnic.*

Naj opozorimo še na tečaj, ki smo ga uvrstili pod **izobraževanje založnikov**, a utegne biti zanimiv tudi za širši krog udeležencev:

- *Prepoznavanje grafičnih tehnik* (kot pomoč pri vrednotenju tiskane publikacije oziroma umetniškega dela in določanju časa njegovega nastanka).

Tečaji po naročilu

Tečaje, ki so v *rednem programu izobraževanja*, lahko pripravimo tudi po naročilu, glede na potrebe določene knjižnice, po želji tudi izven prostorov NUK.

Poleg tega lahko *izven rednega programa izobraževanja* pripravimo naslednje tečaje:

- *Inventarizacija knjižničnega gradiva,*
- *Izločanje in odpis knjižničnega gradiva,*
- *Katalogizacija, klasifikacija in indeksiranje drobnega tiska,*
- *Vaje iz vsebinske obdelave monografskih publikacij,*
- *Osnove varovanja in zaščite knjižničnega gradiva.*

Bibliotekarski izpiti

Bibliotekarski izpiti bodo od 1. do 5. junija in od 30. novembra do 4. decembra (NUK, Učilnica – Leskoškova 12). Seji Izpitne komisije bosta predvidoma 23. aprila oziroma 27. oktobra. Kandidate prosimo, da pošljejo prijave na izpit vsaj mesec dni pred sejo Izpitne komisije.

Kandidatom, predvsem tistim brez formalne izobrazbe s področja bibliotekarstva, priporočamo udeležbo na tečajih, ki jih izvajamo v sklopu:

- *izobraževanja za začetnike v stroki,*
- *permanentnega izobraževanja:*
  - *Učinkovito referenčno delo v sodobni knjižnici,*
  - *Iskanje in uporaba e-virov v knjižnicah,*
  - *Predstavitev in uporaba elektronske izdaje tabel*

Univerzalne decimalne klasifikacije (tečaj je brezplačen)

- *izobraževanja za uporabnike: brezplačni tečaji za iskanje po elektronskih informacijskih virih (e-članki in e-knjige; citatni indeksi).*

V kratkem bomo na spletnih straneh objavili tudi posebno publikacijo z informacijami in napotki za opravljanje izpita.

Informacije o izobraževalnem programu in bibliotekarskih izpiti lahko dobite pri mag. Heleni Pečko Mlekuš (tel. 01/200-11-39, elektronski naslov: helena.pecko-mlekus@nuk.uni-lj.si) in Poloni Marinšek (tel. 01/200-11-60, elektronski naslov: polona.marinsek@nuk.uni-lj.si).

Vabimo vas, da obiščete spletne strani izobraževanja in se nam pridružite na tečajih.

Helena Pečko Mlekuš,
Narodna in univerzitetna knjižnica

Kraj, kjer imajo knjige že 150 let svoj varni dom
Delo, 6. 1. 2014, leto 57, št. 4, str. 19 (Katja Željan)

Davnega 17. Aprila 1864 so v Ajdovščini slovesno odprli novoustanovljeno Čitalnico v Ajdovščini, ki jo štejemo za predhodnico in temelj današnje Lavričeve knjižnice. 18. Februarja 1864 so v Vipavi na podoben način preimenovali dotedanjo »Kazino« v »Narodno čitavnico v Vipavi«. Obe čitalnici sta postali središče skrbi za slovenski jezik. Danes se knjižnica lahko pohvali z 162.000 enotami knjižničnega gradiva in velikim številom prireditev, ki jih organizirajo. Lavričeva knjižnica, po besedah direktorja Arturja Lipovža, hrani spomin človeštva in kolektivni spomin naroda ter se zaradi dolgoživosti spomina razlikuje od drugih knjižnic. Kako se je razvijala bogata 150-letna tradicija knjižničarstva v tem delu Slovenije, je mogoče izvedeti tudi v zborniku, ki je v javnost prišel te dni.

Bo splet uničil avtorsko pravo?

Večer, 15. 1. 2015, leto 71, št. 12, str. 10 (Melita Forstnerič Hajnšek)

Nacionalni svet za kulturo je predlagal vladi sprejetje ustrezne politike upravljanja avtorskih pravic za programe, financirane iz javnih sredstev, da bi bili v najkrajšem času prosto dostopni. Država in kulturna politika namreč nimata jasnega stališča do vprašanja, do kod sega delež javnega financiranja za prosto dostopnost do avtorskih del. Avtorska pravica je utemeljena kot osebna pravica, vendar je v praksi vse pogosteje avtorjem odtujena. Pri uveljavljanju avtorske in sorodnih pravic so vse bolj učinkoviti veliki korpusi, kot so založbe, agencije, producenti. Največji izziv za avtorsko pravo je internet, o katerem so mnogi mislili, da ga bo uničil, a pojavljajo se novi poslovni modeli, zato umikanje in zaklepanje vsebin na spletu nista rešitev, je poudarila dr. Maja Jančič Bogataj.

Drago Jančar prenapolnil Rotovž

Večer, 22. 1. 2015, leto 71, št. 17, str. 18 (beb)

V Mariborski knjižnici so zgrešili pri oceni, da bo tudi za tokratno Literarno postajo, kakor so poimenovali projekt pogovorov z ustvarjalci in kulturniki, zadoščala Svečana dvorana Rotovža. Ko je v svoje mesto v goste prišel Drago Jančar, je bilo prostora daleč premalo, zato je precej ljudi ostalo zunaj. Beseda je tekla o njegovem najnovejšem romanu Maj, november, ki obravnava aktualno tematiko mlade »izgubljene generacije« in o aktualnih zadevah v Evropi. Knjižnica je podala tudi pobudo za postavitve napis na začetek promenade Mestnega parka z naslovom njegovega romana To noč sem jo videl, za katerega je letos pisatelj prejel prestižno nagrado francoskih kritikov za najboljši tujejezični roman.

Razstava in predstava ob 70-letnici Evalda Flisarja

Večer, 2. 2. 2015, leto 71, št. 27, str. 11 (pv)

V četrtek, 5. februarja bo v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani odprtje razstave, ki so jo pripravili ob jubileju pisatelja in dramatika Evalda Flisarja. Istega dne bo v Kulturni Lutkovnega gledališča Ljubljana uprizoritev njegove drame Vzemi me v roke. Kot je zapisal avtor razstave Marijan Rupert, NUK z razstavo dokazuje, da je ustanova v stalnem in živem stiku z literarno, kulturno in znanstveno ustvarjalnostjo, da jo na svoj način podpira in skuša sistematično približati in popularizirati slovenski javnosti.

Knjižničarske novice so informativni bilten, ki seznanja slovenske knjižnične delavce s tekočimi dogajanji in novostmi v stroki. Objavlja strokovne članke, poročila s strokovnih posvetovanj, srečanj in sestankov, prispevke o pomembnih dogodkih in novostih v knjižnicah, prispevke o projektih, v katerih sodelujejo knjižnice, intervjuje, mnenja in ocene, spominske in podobne zapise, obvestila in razpise ter obvestila o prireditvah, posvetih in drugih strokovnih dogodkih.

Navodila za pripravo prispevkov

Jezik objavljenih prispevkov je praviloma slovenski, v skladu z odločitvijo uredništva, pa tudi angleški. Avtorji morajo uredništvu poslati jezikovno pravilno besedilo. Prejetih tekstov uredništvo ne lektorira. Avtor tudi v celoti odgovarja za vsebino prispevka. Avtorsko pravico do objavljenih prispevkov ima izdajatelj publikacije, avtor obdrži moralne avtorske pravice.

Naslov prispevka mora biti kratek in jasen, dopolni se lahko s podnaslovom. Pri poročilih s strokovnih posvetovanj in drugih srečanj naj bodo v naslovu/podnaslovu prispevka navedeni naslov posvetovanja oziroma srečanja ter kraj in datum dogodka.

Pod naslovom naj bo naveden avtor prispevka (oziroma avtorji), in sicer vedno v polni obliki (ime in priimek). Če je avtorjev več, naj sami določijo vrstni red imen avtorjev. Poleg imena avtorja je treba navesti tudi sedež ustanove, kjer je avtor prispevka zaposlen ali ime fakultete, če je študent, ter elektronski naslov avtorja. Tudi pri večjem številu piscev je treba pri vsakem posamezniku navesti vse zahtevane podatke. Pri citiranju virov naj avtorji upoštevajo navodila revije Knjižnica. Dolžina prispevka naj ne presega 20.000 znakov (vključno s presledki).

Prispevek lahko poleg teksta vsebuje tudi slike (preglednice, diagrame, fotografije ipd.). Vsaka slika naj ima zaporedno številko in naslov. Če avtor slik ne vključi v besedilo prispevka, naj bo v njem jasno označeno, katera slika sodi na določeno mesto v tekstu. Pri vsaki sliki je treba navesti tudi njeno avtorstvo (avtor je lahko pisec prispevka ali kdo drug). Pri portretni fotografiji je potrebno navesti tudi imena oseb v polni obliki (ime in priimek), in sicer z začetno navedbo »Od leve proti desni:...«. Avtor prispevka mora uredništvu predložiti pisne izjave oseb na portretni fotografiji, da se strinjajo z javno objavo fotografije v Knjižničarskih novicah. Slikovno gradivo lahko avtorji priložijo tudi v JPG ali PNG formatu.

Z oddajo prispevka uredništvu se šteje, da avtor soglaša z objavo svojega prispevka v tiskani in elektronski obliki Knjižničarskih novic.

Pošiljanje prispevkov

Prosimo, da članke in prispevke pošljete uredništvu publikacije v elektronski obliki, in sicer na naslov knjiznicarske.novice@nuk.uni-lj.si. Prispevki niso honorirani.

Uredništvo Knjižničarskih novic

